

بِسْمِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ
 اللَّهِ وَعَلَى وَآلِهِ وَمَنْ تَبِعَهُمْ إِلَى يَوْمٍ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ
 أَمَّا بَعْدُ

Het aantal unieke woorden in de Qoeraan

Er is een project genaamd de Quranic Arabic Corpus waarin de gehele tekst van de Qoeraan gedigitaliseerd en waar de wortels en lemma's van alle woorden in de Qoeraan in verwerkt is. Op basis van hun gegevens zijn de volgende gegeven bekend over de Qoeraan:

Door spatie-gescheiden woorden	77.430
Aantal "unieke" woorden, gebaseerd op spatie-scheiding	18.994
Aantal unieke woorden, gebaseerd op stam	12.182
Aantal unieke woorden, gebaseerd op wortel	1.685
Aantal unieke woorden, gebaseerd op lemma	3.382

Alleen het is niet correct om een spatie-gescheiden woord in de Arabische taal als één woord te beschouwen. Laten we de volgende aayah als voorbeeld nemen:

فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ

Allah zal jou dan beschermen tegen hen.

Het werkwoord يَكْفِي (voldoende zijn, beschermen tegen) wordt vooraf gegaan door twee partikels en opgevolgd door twee persoonlijke voornaamwoorden. Het zijn in essentie vijf verschillende woorden. Toch, als we uitgaan van spaties, is het slechts één woord.

Het getal van "unieke" woorden, gebaseerd op spatie-scheiding, is vanwege dit totaal niet wat we bedoelen met unieke woorden. Want zo is نَصْرَهُ (hij steunt/helpt hem) een ander woord dan نَصْرَهُمْ (hij steunt/helpt hen). Het zijn dezelfde woorden waar een persoonlijk voornaamwoord aan verbonden is.

Bij het aantal unieke woorden per stam loop je tegen hetzelfde probleem aan. Nu niet vanwege de spaties, maar نَصْرَهُ en نَصْرَهُمْ zijn dus twee unieke woorden met dezelfde stam.

Er zijn meer voordelen te behalen door te kijken naar de stam, de wortel en de lemma. De wortel is het meest elementaire onderdeel van een woord. In het Arabisch kunnen woorden drie radicalen, vier radicalen of vijf radicalen hebben (zes is zeer uitzonderlijk zoals حَبَطُطِق: het geluid van de hoeven van een paard maakt bij het galopperen). Uit een wortel kan je meerdere stammen halen. Zelf begrijp ik niet hoe ze uitgekomen zijn bij 12.182 unieke stammen, want er zullen niet veel wortels zijn met zeven stammen, laat staan dat dat het gemiddelde is. Er is helaas geen definitie van stam gegeven. Hoogstwaarschijnlijk zijn de vervoegingen van een stam ook meegenomen.

Om een voorbeeld te geven van de wortel ر ف غ zijn er twee stammen te halen namelijk (I) غَفَّرَ en (X) اسْتَغْفَرَ.

Maar er zijn ook woorden die geen wortel en dus ook geen stam hebben. Een groot deel hiervan zijn onder trefwoorden (lemma's) geschaard. Naast de werkwoorden, zijn er ook andere woorden die niet geclassificeerd zijn onder de trefwoorden.

Mede hierom was het voor Kais Dukes van de Quranic Arabic Corpus lastig om met zekerheid te kunnen zeggen hoeveel unieke woorden er in de Qoeraan staan. Hij gaf zelf een schatting van ongeveer 7.000.

Het aantal woorden in de Qoeraan

We kunnen voor het gemak uitgaan van het aantal door spatie-gescheiden woorden in de Qoeraan. Afhankelijk hoe je telt, kom je dan rond de 77.430 woorden (Ibn Kathier leverde in de inleiding van zijn exegeese het getal 77.439 over). Helaas is er tot mijn kennis geen data beschikbaar voor het aantal woorden na splitsing. Sterker nog, ik ben niet op de hoogte dat er een methode bestaat voor het op splitsen van de "door spatie-gescheiden woorden" naar een woord.

Hier is een voorbeeld van zo hoe zo een opsplitsing er uit kan zien:

وَإِذْ يَعِدُّكُمْ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ
ذَاتِ الشُّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ
وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ

Deze aayah (8:7) heeft 23 woorden (gebaseerd op spatie-scheiding) en ik tel er zelf 34. Als de rest van de Qoeraan ongeveer zo een verdeling heeft dan kunnen we uitgaan van ongeveer 100.000 woorden in de Qoeraan. Let wel: dit is een zeer grove schatting en afhankelijk van wat je als woord beschouwd.

Zouden de gegeven schattingen echter kloppen dan zou ieder woord gemiddeld 14-15 keer in de Qoeraan voorkomen.

De wet van Zipf

In gesproken taal zal het meest voorkomende woord twee keer zo veel voorkomen als het tweede woord en drie keer zo veel als het derde woord enz. Dat is de wet van Zipf. Of de wiskundige formules precies toepasbaar zijn op de vocabulaire van de Qoeraan is niet volledig relevant, maar de algemene strekking is wel belangrijk.

De woorden in de Qoeraan die vaker dan duizend keer voor komen zijn op twee handen te tellen. Bekijk de onderstaande lijst van de lemma's en werkwoorden van de Quranic Arabic Corpus:

مِنْ	3226
اللَّهِ	2699
فِي	1701
إِنَّ	1682
قَالَ	1618
عَلَى	1445
الَّذِي	1442
لَا	1364
كَانَ	1358
مَا	1266

Deze tien woorden komen samen ongeveer 17.800 keer voor in de Qoeraan. Ervan uitgaande dat de Qoeraan ongeveer 100.000 woorden heeft, kunnen we zeggen dat deze tien woorden ongeveer 18% (17.800/100.000) van alle woorden in de Qoeraan omvatten.

Dr. Abdul Aziz Abdul Raheem heeft op basis hiervan het boekje “80% of Qur’anic Words” samengesteld. In dit boekje heeft hij de meest voorkomende woorden in de Qoeraan opgenomen en vertaald naar het Engels. Dit boekje is gebaseerd op andere werken, zoals het werk van Dr. Muhammad Hussain Abulfatooh, een lijst van de woorden in de Qoeraan en het aantal malen dat het ieder woord voorkomt. Hoewel het boekje slechts rond de 400 woorden bevat, omvat het meer dan 80% van alle woorden die in de Qoeraan voorkomen.

Dit concept fascineerde mij de eerste keer dat ik het boekje zag. Het zorgt er namelijk voor dat een beginnende student relatief snel een groot deel van de vocabulaire van de Qoeraan kan leren. De samensteller Dr. Abdul Aziz verdient voor het initiële idee welverdiende dank. Moge Allaah hem belonen.

Het is mijn wens geweest sindsdien om dit in het Nederlands te vertalen. Namate mijn studie in de Arabische taal echter vorderde begon ik in te zien dat het onvolledig zou zijn om de woorden, net als het origineel, als een woordenlijst te vertalen. Zo staat er op de eerste pagina het لَمَّا vertaald als “not”, in het Nederlands “niet”, maar het kan ook “datgene”, “iets”, “wat” (als verwondering), “wat” (als vraagwoord), “wat” (als voorwaarde), “zolang” (als voorwaarde), “geen”, “niet” of “zeker” betekenen afhankelijk van de context. Het is belangrijk dat alle betekenissen worden toegelicht. Het zijn vaak juist de meestgebruikte woorden die de meeste betekenissen hebben. In dit werk focus ik me op de eerste zes pagina's (ongeveer 150 woorden die meer dan 40% van de woorden in de Qoeraan omvatten) van het boekje.

En slechts Allaah vragen we om het succesvol te maken.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَا

1. Dit kan iets ontkennen, zoals Allaah zegt:

ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ

“Dit is het Boek waaraan **geen** twijfel is, een leidraad voor de Moettaqôen.” [2:2]

Of zoals je kan zeggen:

لَا رَجُلٌ فِي الدَّارِ

“Er is **geen** man in het huis.”

لَا يُسَافِرُ مُحَمَّدٌ الْيَوْمَ

“Moehammad reist vandaag **niet**.”

2. Of dit kan iets verbieden, zoals Allaah zegt:

الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ الْمُمْتَرِينَ

“De waarheid komt van jouw Heer en behoort **niet** tot degenen die twijfelen.” [3:60]

Of zoals Allaah zegt:

وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

“En geeft bijdragen op de Weg van Allaah, en stort jullie **niet** door eigen toedoen in de ondergang, en doet goed. Voorwaar, Allah heeft de weldoeners lief.” [2:195]

3. Of het kan iets benadrukken, zoals Allaah zegt:

لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ

“Ik zweer **zeker** bij de Dag der Opstanding.”

إِلَهَ

Er staat in het woordenboek as-Sihaah:

أَلَهَ بِالْفَتْحِ إِلهَةً، أَي عَبَدَ عِبَادَةً

“...Dit betekent aanbedding.”

Er staat in het woordenboek al-Qamoos al-Moehiet

أَلَهَ إِلهَةً وَأُوهُةً وَأُوهُيَّةً: عَبَدَ عِبَادَةً، وَمِنْهُ لَفْظُ الْجَلَالَةِ،
وَاخْتَلَفَ فِيهِ عَلَى عِشْرِينَ قَوْلًا ذَكَرْتُهَا فِي الْمَبَاسِيطِ، وَأَصْحُهَا
أَنَّهُ عَلَّمَ غَيْرَ مُشْتَقٍّ، وَأَصْلُهُ إِلهٌ، كَفِعَالٍ، بِمَعْنَى مَأْلُوهِ

“...Dit betekent aanbedding, en het woord Allaah komt hiervan ... en de basis is *ilaah* met de betekenis *ma-loeh* (degene die aanbeden wordt).”

In het woordenboek Lisaanoe l-3arab staat:

الْإِلَهِ: اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ، وَكُلُّ مَا اتُّخِذَ مِنْ دُونِهِ مَعْبُودًا إِلهٌ عِنْدَ مُتَّخِذِهِ

“De [ware] *ilaah* is Allaah (3azza wa Djall). En alles wat naast hem wordt aanbeden is een *ilaah* voor degene die het aanbidt.”

إِلَّا

Dit betekent behalve. Het sluit wat er na komt uit van wat ervoor komt.

Allaah zegt:

قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

“Zij zeiden: “Heilig bent U, wij hebben geen kennis, **behalve** wat U ons onderwezen hebt: voorwaar, U bent de Alwetende, de Alwijze.””

Het hoeft NIET te zijn dat wat uitgezonderd ook oorspronkelijk deel uitmaakte van waar het uitgezonderd is. Een voorbeeld is de uitspraak van Allaah:

وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِيًّا

“En er zijn ongeletterden onder hen die de Schrift niet kennen, behalve door kletspraat.” [2:78]

Kletspraat is behoort namelijk niet tot de kennis van het Schrift.

Nog een voorbeeld, uit de Qoeraan:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ
تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ

“O jullie die geloven, eet niet van elkaars eigendommen op valse wijze, (eet) slechts door handel met wederzijdse overeenstemming.”

En handel met wederzijdse overeenstemming behoort niet tot het op valse wijze consumeren van iemands eigendommen.

Allaah zegt:

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿٣٠﴾ إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى أَنْ يَكُونَ
مَعَ السَّاجِدِينَ

Toen knielden de Engelen allen gezamenlijk. Behalve Iblies, bij weigerde te behoren tot de knielenden.

Dit betekent dus niet - taalkundig gezien - dat Iblies (la3natoellaahi 3alayh) tot de Engelen behoorde. En Allaah weet het 't beste.

الله

Allaah zegt:

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ
الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ

السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

﴿٢٤﴾

“Hij is Allaah, Degene naast Wie er geen [ware] *ilaaah* is dan Hij, de Kenner van het onwaarneembare en het waarneembare, Hij is de Erbarmer, de Meest Barmhartige. Hij is Allah, Degene naast Wie er geen [ware] *ilaaah* is dan Hij, de Heerser, de Heilige, de Schenker van veiligheid, de Vertrouwende, de Beschermers, de Almachtige, de Onweerstaanbare Onderwerper, de Trotse. Heilig is Hij boven wat zij Hem toekennen. Hij is Allah, de Schepper, de Voortbrenger, de Vormer, aan Hem behoren de Schone Namen. Wat er in de hemelen en op de aarde is prijst Zijn Glorie. En Hij is de Almachtige, de Alwijze.” [59:22-24]

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

Grammaticaal gezien is er iets verborgen. Als ik bijvoorbeeld zeg:

مُحَمَّدٌ فِي الْبَيْتِ

“Mohammad [...] in het Huis”

Dan is er ook iets verborgen. De grammaticus *ibn Saqiel* heeft gezegd in uitleg op de volgende versregels:

وَأَخْبِرُوا بِظَرْفٍ أَوْ بِحَرْفٍ جَرٍّ

نَاوَيْنِ مَعْنَى كَائِنًا أَوْ اسْتَقَرَّ

تَقَدَّمَ أَنَّ الْخَبَرَ يَكُونُ مَفْرَدًا وَيَكُونُ جُمْلَةً وَذَكَرَ الْمُصَنِّفُ فِي هَذَا الْبَيْتِ أَنَّهُ يَكُونُ ظَرْفًا أَوْ جَارًا وَمَجْرُورًا نَحْوُ زَيْدٌ عِنْدَكَ وَزَيْدٌ فِي الدَّارِ فَكُلُّ مِنْهُمَا مَتَعَلِّقٌ بِمَحذُوفٍ وَاجِبِ الْحَذْفِ

“Het is reeds voorgegaan dat de uitleg van een woord (خَبْر) losstaand kan zijn of dat het een zin kan zijn. En de auteur (*ibn Maalik*) heeft genoemd dat de het een ظَرْفٍ of مَجْرُورٍ kan zijn, zoals

زَيْدٌ عِنْدَكَ

“Zayd [...] bij jou” of

زَيْدٌ فِي الدَّارِ

“Zayd [...] in het huis.”

Bij beide, dus [عندك] en [في الدار] zijn verbonden aan een verborgen uitleg (خَبْر) [van het woordje Zayd in dit geval] die verplicht verborgen is.

وَأَجَازَ قَوْمٌ - مِنْهُمْ الْمُصَنِّفُ - أَنْ يَكُونَ ذَلِكَ الْمَحذُوفُ اسْمًا أَوْ
فِعْلًا نَحْوُ كَائِنٌ أَوْ اسْتَقَرَّ

“Een groep - waaronder de auteur - heeft het toegestaan dat het verborgen woord een naamwoord of een werkwoord is, zoals [كَائِنٌ] (met de betekenis: is) of [اسْتَقَرَّ] (met de betekenis: verblijf) enz.”

Dus als je zegt:

مُحَمَّدٌ فِي الْبَيْتِ

“Mohammad [...] in het Huis”

Zeg je eigenlijk:

مُحَمَّدٌ [كَائِنٌ هُوَ] فِي الْبَيْتِ

“Mohammad [is] in het Huis”

Op dezelfde wijze is er een verborgen uitleg (خَبْر) bij:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

“Er is geen *ilaaah* [...], naast/behalve/dan Allaah.”

We weten dat de *ilaaah* “degene die aanbeden wordt of is” betekent. Of zoals staat in *al-Lisaan*: “De [ware] *ilaaah* is Allaah (*3azza wa Djall*). En alles wat naast hem wordt aanbeden is een *ilaaah* voor degene die het aanbidt.”

Degenen die de profeetschap van *Moehammad* (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) verworpen erkenden dat Allaah de Schepper was.

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولَنَّ اللَّهُ قُلِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

“En als jij hen vraagt wie de hemelen en de aarde geschapen heeft, dan zeggen zij zeker: “Allaah!”
Zeg: “Alle lof zij Allah!” Maar de meesten van hen weten het niet.”

إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٥﴾
وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُو آلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَجْنُونٍ ﴿٣٦﴾ بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ
وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ

“Voorwaar, toen er tot hen gezegd werd: “*laa ilaaha illaa Allaah*,” toen waren zij hoogmoedig. En zij
zeggen: “Zullen wij dan onze *aalihah* (meervoud van *ilaah*) achterlaten vanwege een bezeten
dichter?” Nee! Hij (*Moehammad*) is met de Waarheid gekomen en hij heeft de Gezondenen (de
Profeten vóór hem) bevestigd.” [37:35-37]

Als zij toch erkenden dat Allaah de enige Schepper is, waarom hadden ze dat problemen met het
accepteren van *laa ilaaha illaa Allaah*?

Dit was omdat ze begrepen dat het zou betekenen dat de slechts Allaah zouden moeten
aanbidden (*alaha - ilaahah*) en geen deelgenoten zouden moeten toekennen aan hem. Dus het
gaat niet om het bevestigen dat hij de Heer was.

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ

“En de meesten van hen geloven niet in Allah zonder deelgenoten aan Hem toe te
kennen.” [12:106]

De exegeet *at-Tabarie* (overleden in 310 na de *Hidjrah*) heeft enkele uitspraken verzameld over dit
vers (*aayah*) in zijn *tafsier*.

Van *ibn Sabbaas*:

مِنْ إِيْمَانِهِمْ إِذَا قِيلَ لَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاءَ، وَمَنْ خَلَقَ الْأَرْضَ،
وَمَنْ خَلَقَ الْجِبَالَ؟ قَالُوا: اللَّهُ. وَهُمْ مُشْرِكُونَ

“Tot hun *iemaan* (geloof) behoort dat als je ze vraag: “Wie heeft de Hemel geschapen, en wie heeft de aarde geschapen en wie heeft de bergen geschapen”, dat ze zullen zeggen: “Allaah!”, maar toch zijn ze *moeshrikoen*.”

Van *3ikrimah*:

قَالَ: تَسْأَلُهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ وَمَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ، فَيَقُولُونَ:
اللَّهُ. فَذَلِكَ إِيمَانُهُمْ بِاللَّهِ، وَهُمْ يَعْبُدُونَ غَيْرَهُ

“Je vraagt aan hen wie hen heeft geschapen en wie de hemelen en de aarde heeft geschapen?” en ze zullen zeggen: “Allaah!” Dat is hun *iemaan* in Allaah, maar zij aanbidden anderen naast hem.”

En van *3aamir* en *3ikrimah*:

يَعْلَمُونَ أَنَّهُ رَبُّهُمْ، وَأَنَّهُ خَلَقَهُمْ، وَهُمْ مُشْرِكُونَ بِهِ.

“Ze weten dat hij hun Heer is, en dat hij hen heeft geschapen, maar zij kennen deelgenoten toe aan hem.”

Dus het is duidelijk dat het niet betekent dat er geen *aalihah* (meervoud van *ilaah*) bestaan naast Allaah, want de *moeshrikoen* aanbidden anderen naast Allaah, maar het betekent dat niemand het recht heeft om aanbeden te worden dan Allaah.

Dus de correcte vertaling is van *laa ilaaha illaa Allaah* is:

“Er is geen *ilaah* [met recht], dan Allaah.” of: “Niemand heeft het recht om aanbeden te worden, behalve Allah.”

En Allaah weet het 't beste.

أَسْمَاءُ الْإِشَارَةِ

In het Arabisch zijn er woorden om ergens letterlijk of figuurlijk naar te (ver)wijzen, je kan bijvoorbeeld zeggen:

هَذَا كِتَابٌ مَفِيدٌ

“Dit is een nuttig boek.”

Hiermee verwijst je naar iets wat er ook echt is. Je kan ook zeggen:

هَذِهِ فِكْرَةٌ طَيِّبَةٌ

“Dit is een goed idee.”

En het is bekend dat een idee geen vorm of plaats heeft waar je naar kan wijzen. Het is dus figuurlijk.

En de woorden die onder dit hoofdstuk vallen kan je op twee manieren onderverdelen. De eerste onderverdeling wordt gedaan op basis van aantallen en geslacht en de tweede onderverdeling wordt gedaan op basis van afstand.

Wat betreft de eerste onderverdeling, deze heeft vijf categorieën:

1. Waarmee je (ver)wijst naar mannelijk enkelvoud.

En het woord hiervoor is:

ذَا

Zoals in de woorden van Allaah:

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

“En zij zeggen: "Wanneer is deze aanzegging als jullie waarachtigen zijn?"”[10:48]

Opmerking: je ziet *haa* ervoor staan. Dit is geen onderdeel van het verwijzen, maar het is om de luisteraar goed te laten opletten. Dit heet *haa-oe t-tanbieh* (هَاءُ التَّنْبِيهِ).

En zijn woorden:

ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ

“Dat is het Boek waaraan geen twijfel is, een leidraad voor de Moettaqôen.” [2:2]

2. Waarmee je (ver)wijst naar vrouwelijk enkelvoud.

En deze heeft meerdere woorden, zoals:

ذِهِ en تِهِ

Zoals in de woorden van Allaah:

هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ

“Dit is de Hel waarvoor jullie gewaarschuwd plachten te worden.” [36:63]

En zijn woorden:

تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا

“Dat is het Paradijs dat Wij Onze dienaren die (Allah) vrezen doen erven.” [19:63]

Opmerking: je ziet in staat dat de woorden *tih* zijn en in het vers is alleen *ti* rood gemaakt. In het Arabisch kom je namelijk voor een dilemma te staan als je slechts één letter hebt met een klinker en je deze wilt uitspreken. De regel is namelijk dat je de eerste letter die je uitspreekt geen *soekoen* mag hebben en de laatste letter die je uitspreekt geen *harakah* (klinker) mag hebben. En als je maar een letter hebt, dan zou je dus geen *soekoen* en geen *harakah* mogen uitspreken. Dit is onmogelijk. Dus bij een-letterige woorden komt de *هَاءُ السُّكُوتِ* erachter (een *h* met een *soekoen*), zodat je de letter kan uitspreken.

3. Waarmee je verwijst naar mannelijk tweevoud.

En de woorden hiervoor zijn:

ذَانِ of ذَيْنِ

Welke van de twee je kiest is afhankelijk van de grammaticale status van het woord, maar dit valt buiten de scope van dit boekje. Dit wordt behandeld in de boeken van *nahw*, zoals *al-aadjoerroemiyyah*, *moelhatoe I-i3raab*, *qatroe n-nadaa*, *alfiyyatoe bnoe Maalik* enz.

Allaah zegt:

قَالُوا إِنَّ هَذَانِ لَسَاحِرَانِ يُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ
بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثَلَى

Zij zeiden: "Waarlijk, dit zijn zeker twee tovenaars, die jullie met hun tovenarij uit jullie land willen verdrijven en zij gaan jullie navolgenswaardige levenswijze doen verdwijnen. [20:63]

En je zou bijvoorbeeld kunnen zeggen:

سَلَّمْتُ عَلَى هَذَيْنِ الرَّجُلَيْنِ

“Ik gaf de *salaam* aan **deze** twee mannen.”

4. Waarmee je verwijst naar vrouwelijk tweevoud.

En de woorden hiervoor zijn:

تَانِ or تَيْنِ

Wederom is de keuze afhankelijk van de grammatica status.

Allaah zegt:

قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أَنْكِحَكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ

Hij zei: "Voorwaar, ik wens dat jij met een van **deze** twee dochters van mij trouwt."

En je kan bijvoorbeeld zeggen:

هَاتَانِ مُسْلِمَتَانِ

“Dit zijn twee moslimvrouwen.”

5. Waarmee je verwijst naar meervoud, mannelijk of vrouwelijk.

En hiervoor gebruik je:

أَوْلَاءِ

Allaah zegt:

هَآ أَنْتُمْ أَوْلَاءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ

“Ah, jullie zijn degenen **die** van hen houden, maar zij houden niet van jullie.”

En hij zei dat *Loet* (*3alayhi s-salaam*) zei tegen zijn volk:

قَالَ يَا قَوْمِ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَظْهَرُ لَكُمْ

“Hij zei: "O mijn volk, dit zijn mijn dochters, zij zijn reiner voor jullie."” [11:78]

Wat betreft de tweede onderverdeling van deze woorden, dat is op basis van nabijheid of afstand. En dit is redelijk simpel. Als er niets achter deze woorden komt, dan is hetgeen waar naar gewezen wordt dichtbij. En als het ver weg is, komt er een *kaaf* (ك) bij of een *laam* (ل) en een *kaaf* (ك).

Een voorbeeld van een verwijswoord met de *kaaf* (ك) is:

ذَٰكَ الرَّجُلُ

“Die man”

En het voorbeeld met de *laam* (ل) en een *kaaf* (ك) zijn de woorden van Allaah:

ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ

“Dat is het Boek waaraan geen twijfel is, een leidraad voor de Moettaqôen.” [2:2]

De extra *laam* (ل) is geeft aan dat het heel ver is. En als je de *laam* (ل) gebruikt, dan kan je niet de *haa-oe t-tanbieh* gebruiken. Je kan dus niet zeggen:

هَٰذَا ذَٰلِكَ

Wat betreft de *kaaf*, deze heeft vijf manieren om gebruikt te worden en dat is afhankelijk wie je aanspreekt. Wat voor de *kaaf* komt is natuurlijk afhankelijk waar je naar wijst. Dus je moet op twee dingen letten:

1. Waar (ver)wijs je naar (mannelijk enkelvoud, vrouwelijk enkelvoud, mannelijk tweevoud, vrouwelijk tweevoud of meervoud).
2. Tegen wie praat je (één man, één vrouw, twee mensen, meerdere mannen of meerdere vrouwen).

Als je één man aanspreekt, zeg je:

ذَٰكَ of تِلْكَ of ذَٰنِكَ of تَٰنِيكَ of أُولَٰئِكَ

Als je één vrouw aanspreekt, zeg je:

ذَٰكَ of تِلْكَ of ذَٰنِكَ of تَٰنِيكَ of أُولَٰئِكَ

Als je twee mensen (twee mannen, twee vrouwen of één man en één vrouw) aanspreekt, zeg je:

ذَٰكُمَا of تِلْكُمَا of ذَٰنِكُمَا of تَٰنِيكُمَا of أُولَٰئِكُمَا

Een voorbeeld hiervan is de uitspraak van Allaah:

وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنهَكُمَا عَن تِلْكَ الشَّجَرَةِ وَأَقُل لَّكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُّبِينٌ

En bij het erbij pakken van de vertaling (van de interpretatie van de betekenissen) heb ik een fout gevonden. Deze fout komt niet voor in de vertaling van Keyzer, Leemhuis en Aboe Ismail, wel in die van Siregar, volgens de druk die ik gebruik. Daar staat als vertaling:

En hun Heer riep tot hen: "Heb ik jullie **deze boom van jullie** niet verboden en heb Ik niet tot jullie gezegd: "Voorwaar, de Satan is voor jullie een duidelijke vijand?" (vertaling van Siregar)

Dit is fout en een betere interpretatie zou zijn:

En hun Heer riep tot hen: "Heb Ik jullie **deze boom** niet verboden en heb Ik jullie niet gezegd: "Voorwaar, de Satan is voor jullie een duidelijke vijand." (vertaling van Aboe Ismael)

"En hun Heer riep tot hen: "Had Ik jullie **deze boom** niet verboden en jullie niet gezegd dat de satan een verklaarde vijand van jullie is?" (vertaling van Leemhuis)

"En hun Heer riep hen, zeggende: Heb ik u **dezen boom** niet verboden, en zeide ik niet tot u: waarlijk satan is uw verklaarde vijand." (vertaling van Keyzer)

Mocht je deze fout aantreffen in jouw vertaling, streep dan "van jullie" door. Het kan zijn dat dit al reeds hersteld is in een nieuwere druk.

Als je meerdere mannen aanspreekt, zeg je:

ذَاكُمْ of تِلْكُمْ of ذَانِكُمْ of تَانِكُمْ of أَوْلَائِكُمْ

Allaah zegt:

وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ﴿٤١﴾ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ
أَخَذَ عَزِيزٌ مُّقْتَدِرٌ ﴿٤٢﴾ أَكْفَارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ أَوْلَائِكُمْ أَمْ لَكُمْ
بِرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ

"Ook tot de mensen van de farao kwamen de waarschuwingen. Zij loochenden al Onze tekenen en dus grepen Wij hen met de greep van een krachtige machthebber. [O, mensen van Mekka!] Zijn jullie koeffaar beter dan **die** [koeffaar]? Of hebben jullie een vrijstelling [van de bestraffing gekregen] die in de geschriften [opgenomen is]?"

Als je een meerdere vrouwen aanspreekt, zeg je:

ذَاكُنَّ of تِلْكُنَّ of ذَانِكُنَّ of تَانِكُنَّ of أَوْلَائِكُنَّ

Een voorbeeld zijn de woorden van Allaah:

قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنِّي فِيهِ

“Zij zei: “Dit is degene vanwege wie jullie mij verwijten.”” [12:32]

En zij sprak een groep vrouwen aan en verwees naar *Yoesoef (3alayhi s-salaam)*.

En Allaah weet het 't beste.

الْأَسْمَاءُ الْمَوْصُولَةُ

Dit zijn woorden die uitgelegd worden door de zin die erachter komt. De zin die er na komt verwijst vervolgens terug naar dit woord.

Voorbeeld:

لَقِيتُ الرَّجُلَ الَّذِي دَرَسَ فِي جَامِعَتِكَ

“Ik heb **de man** ontmoet **die** studeerde op **jouw** universiteit.”

Het woordje (الذي) verbindt de zin “hij studeerde op jouw universiteit” met de “man”, dus “de man” wordt verduidelijkt en uitgelegd door de zin die komt na (الذي).

Ander voorbeeld:

رَأَيْتُ الَّذِي أُمُّهُ صَالِحَةٌ

“Ik zag **degene** wiens **moeder** vroom is.”

De (أَسْمَاءُ مَوْصُولَةٌ) kan je onderverdelen op twee manieren: specifiek of algemeen.

Want betreft de specifieke woorden, de bekendste ervan zijn er zeven:

1. Voor mannelijk enkelvoud

الَّذِي

Zoals in de woorden van Allaah:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ ^{صَل} فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

O mensen, aanbid **jullie** Heer, **Degene Die** jullie heeft geschapen en degenen vóór jullie. Hopelijk zullen jullie [Hem] vrezen. **Degene Die** de aarde voor jullie heeft gemaakt tot een tapijt en de hemel tot een gewelf en Hij zendt water uit de hemel neer, waarmee Hij vervolgens vruchten voortbrengt

als voorziening voor jullie. Ken daarom geen deelgenoten toe aan Allaah, terwijl jullie (het) wegen. [2:21-22]

2. Voor vrouwelijk enkelvoud

التِّي

Zoals in de woorden van Allaah:

فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ
وَالْحِجَارَةُ ۗ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ

Als jullie dan daartoe niet in staat zijn, en jullie zullen er nooit toe in staat zijn, vreest dan de Hel; haar brandstof bestaat uit mensen en stenen, (zij is) gereedgemaakt voor de ongelovigen. [2:24]

3. Voor mannelijk tweevoud

الَّذَانِ or اللّٰذَيْنِ

Welke je gebruikt is afhankelijk van de grammaticale status van het woord.

Een voorbeeld; de woorden van Allaah:

وَالَّذَانِ يَأْتِيَانِيَا مِنْكُمْ فَأَذُوهُمَا ۗ فَإِنْ تَابَا وَأَصْلَحَا فَأَعْرَضُوا
عَنْهُمَا ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَّحِيمًا

“En als twee personen van jullie daaraan schuldig zijn: straft hen beiden: en als zij berouwvol zijn en zich beteren, laat hen dan met rust. Voorwaar, Allah is Berouwaanvaardend, Meest Barmhartig.” [4:16]

En zijn woorden:

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذِينَ أُضَلَّلْنَا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ
نَجْعَلُهُمْ تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونُوا مِنَ الْأَسْفَلِينَ

“En degenen die niet geloofden zeiden: “Onze Heer, laat ons degenen (of: die twee) van de mensen en de djinn zien die ons hebben doen dwalen, wij zullen hen onder onze voeten plaatsen, zodat zij tot de allerlaagsten zullen behoren.” [41:29]

At-Tabarie heeft gezegd in zijn tafsier van deze aayah:

قِيلَ: إِنَّ الَّذِي هُوَ مِنَ الْجِنِّ إِبْلِيسُ، وَالَّذِي هُوَ مِنَ الْإِنْسِ ابْنُ
آدَمَ الَّذِي قَتَلَ أَخَاهُ

“Er is gezegd, degene die van de *djinn* is, is *Iblies* en degene die van de mensen is, is de (eerste) zoon van *Adam* die zijn broer vermoorde.”

En Allaah weet het 't beste.

4. Voor vrouwelijk tweevoud

الَّتَانِ or اللَّتَيْنِ

Wederom hangt het af van de grammaticale status.

Je zegt bijvoorbeeld:

فَازَتِ اللَّتَانِ تَدْرُسَانِ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ

“De twee [vrouwen] die Arabisch studeren zijn geslaagd.”

En je kan zeggen:

سَلَّمْتُ عَلَى اللَّتَيْنِ تَدْرُسَانِ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ

“Ik gaf de *salaam* aan de twee [vrouwen] die Arabisch studeren.”

5. Voor mannelijk meervoud

الَّذِينَ

Zoals in de woorden van Allaah:

اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ
الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

Leid ons op het rechte Pad. Het Pad van degenen aan wie U gunsten hebt geschonken, niet van degenen op wie de toorn rust en niet dat van de dwalenden. [1:6-7]

6. Voor vrouwelijk meervoud

اللائي

Zoals in de woorden van Allaah:

وَاللَّائِي يَأْسَنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ إِنْ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثُ
أَشْهُرٍ وَاللَّائِي لَمْ يَحْضَنْ

7. Wederom voor vrouwelijk meervoud

اللاتي

Zoals in de woorden van Allaah:

الْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ
أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ ۗ وَأَنْ يَسْتَغْفِنَ خَيْرٌ لَّهُنَّ
وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

En de oudere vrouwen die niet meer hopen te trouwen, voor hen is het geen overtreding om hun (buitenste) gewaden af te leggen, maar zonder (hun) sieraad te vertonen. Maar het na te laten is beter voor hen. En Allah is Alhorend, Alwetend. [24:60]

En Allaah weet het 't beste.

مَا

Dit woord kan meerdere betekenissen hebben, waaronder:

1. Een **إِسْمٌ مُّوصُولٌ** met de betekenis **الَّذِي** of een van de andere vormen van de **الأَسْمَاءُ الْمُوصُولَةُ** die in het vorige hoofdstuk zijn genoemd.

Een voorbeeld hiervan zijn de Woorden van Allaah:

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ^ط وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ

Wat bij jullie is, zal vergaan, maar wat bij Allah is, is blijvend. [16:96]

2. Het kan “iets” of “zaak” betekenen, zoals:

إِنْ تُبْدُوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ

“Als jullie openlijk aalmoezen geven, dan is **dat** mooi.” [vertaling van Leemhuis]

“Maakt gij uwe aalmoezen bekend, **het** is goed.” [vertaling van Keyzer]

“Als jullie de liefdadigheid openlijk geven, dan is **dat** best.” [vertaling van Siregar]

“Als jullie de liefdadigheid openlijk uitgeven, dan is **dat** goed.” [vertaling van Aboe Ismail]

Oftewel:

فَنِعْمَ الشَّيْءُ هِيَ

“Dat is **iets** goed” of “wat goede **zaak** is dat.”

3. Het kan ook gebruikt worden voor verwondering, als in de uitspraak:

مَا أَجْمَلَ السَّمَاءَ

“Wat is de lucht mooi!”

4. Het kan ook gebruikt voor het vragen van iets, met de betekenis van “wat”, zoals de uitspraak van Allaah:

وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَا مُوسَىٰ

“**Wat** is dat daar in jouw rechterhand, O Mousa?”

5. Het kan ook gebruikt worden als voorwaarde, eveneens met de betekenis van “wat”, zoals de uitspraak van Allaah:

وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ

“En **wat** jullie ook aan goeds doen, Allah weet het.”

6. Maar het kan ook gebruikt worden als voorwaarde, maar dan met betekenis van “zolang,” zoals de uitspraak van Allaah:

فَمَا اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ

“Zolang zij het [verbond] met jullie nakomen, komt het dan [ook] na.”

7. Het kan ook gebruikt worden als ontkenning, zoals de uitspraak van Allaah:

وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ

“Zij zeiden: "Heilig is Allah, dit is geen mens, dit is niets dan een nobele Engel!”

En zijn uitspraak:

الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مِّن نِّسَائِهِمْ مَّا هُنَّ أُمَّهَاتِهِمْ إِنْ أُمَّهَاتُهُمْ
إِلَّا اللَّائِي وَلَدْنَهُمْ

“Degenen die onder jullie die de *Dhihaar* uitspreken over hun vrouwen: zij zijn niet hun moeders.” [58:2]

8. Het kan ook voor benadrukking worden gebruikt, en dit betekent dat bij het weghalen van het woord de algemene betekenis intact blijft. Zoals de woorden van Allaah:

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ

“En het was dankzij de Barmhartigheid van Allah dat jij zacht met hen was.” [3:159]

En Allaah weet het 't beste.

مَنْ

Dit woord kan meerdere betekenissen hebben, waaronder:

1. Het kan een اسم موصول zijn met de betekenis الَّذِي.

Een voorbeeld is de uitspraak van Allaah:

فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ هَآؤُمُ اقْرَءُوا كِتَابِيهِ

“Wat betreft **degene die** dan zijn boek in zijn rechterhand gegeven zal worden, hij zal zeggen: “Neemt, en leest mijn boek voor.”” [69:19]

2. Het kan ook gebruikt voor het vragen van iets, met de betekenis van “wie”, zoals de uitspraak van Allaah:

قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَٰذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ

“Zij zeiden: “**Wie** heeft dat met onze afgoden gedaan? Voorwaar, hij behoort tot de onrechtplegers!”” [21:59, vertaling van Siregar]

Opmerking: hoewel het duidelijk is dat degenen die het volk van Ibraahiem anderen naast Allaah aanbaden afgoden zijn, vonden ze de dit natuurlijk zelf niet. Het is daarom ook niet correct om aalihah hier te vertalen als afgoden, omdat het hier gaat over een uitspraak die zij zelf deden.

Daarom is waarschijnlijk de volgende vertaling beter:

“Zei zeiden: “**Wie** heeft dit met onze goden gedaan?” Waarlijk, hij behoort zeker tot de onrechtplegers.”” [21:59, vertaling van Aboe Ismael]

3. Het kan ook gebruikt worden als een voorwaarde, eveneens met de betekenis “wie,” zoals in de uitspraak van Allaah:

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ

“Wie iets goeds deed ter grootte van een mosterdzaadje, zal het dan zien.” [99:7]

En Allaah weet het 't beste.

كَلَّا

Dit is een woord dat gebruikt wordt voor **رَدَعٌ** en **زَجْرٌ** volgens Siebawayh, een grote taalgeleerde van vroeger. Het woord **رَدَعٌ** houdt in:

الرَّدْعُ: الكَفُّ عن الشيء

Dit betekent: het stoppen van iemand om iets [te doen, te denken of te zeggen].

Het woord **زَجْرٌ** houdt in:

الزَّجْرُ: المنع والنهي والانتهاز

Dit betekent: het verbieden en het streng toespreken van iemand.

Allaah zegt:

أَيُّطَمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَنْ يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ﴿٣٨﴾ كَلَّا إِنَّنا
خَلَقْنَاهُمْ مِّمَّا يَعْلَمُونَ

“Verlangt eenieder van hen dat hij in de Tuinen van Genot binnen wordt gelaten? **Kallaa**, Wij hebben hen geschapen van datgene wat zij weten.” [70:38]

Az-Zamakhsharie heeft gezegd in al-Kashaaf:

{ كَلَّا } ردع لهم عن طمعهم في دخول الجنة، ثم علل ذلك بقوله: { إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِّمَّا يَعْلَمُونَ } إلى آخر السورة، وهو كلام دال على إنكارهم البعث، فكانه قال: كلا إنهم منكرون للبعث والجزاء؛ فمن أين يطعمون في دخول الجنة؟

Het woord **kallaa** is om hen te stoppen van hun hoop om het paradijs te betreden, en Hij beargumenteerde dat met zijn uitspraak (interpretatie van de betekenis): “Wij hebben hen geschapen van datgene wat zij weten.” Tot het einde van dit hoofdstuk. En dit duidt op hun verwerping van de opstanding, dus het is alsof Hij zegt: “**Kallaa**, jullie verwerpen de opstanding en de vergelding. Van waar halen jullie de hoop het paradijs te betreden?”

En Allaah weet het 't beste.

لَنْ

Dit woord wordt gebruikt om een werkwoord (dat normaal in de tegenwoordige tijd is) te ontkennen in de toekomst.

إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَلَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ

Voorwaar, degenen die het geloof voor ongeloof verruild hebben; zij **zullen** Allaah in **geen** enkel opzicht schaden tot en voor hen is er een pijnlijke bestraffing. [3:177]

En Allaah weet het 't beste.

لَمْ

Dit woord wordt gebruikt om een werkwoord (dat normaal in de tegenwoordige tijd is) te ontkennen in de verleden tijd.

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنكُمْ يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ
وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ

Zoals Wij een Boodschapper uit jullie midden zonden, die aan jullie Onze Verzen voorleest, die jullie reinigt, die jullie het Boek (de Koran) en de Wijsheid onderwijst en die jullie onderwijst wat jullie niet wisten. [2:151]

En Allaah weet het 't beste.

لَيْسَ

Dit is een werkwoord dat de zin die erop volgt ontkent. Je kan zeggen:

مُحَمَّدٌ جَالِسٌ

“Mohammad zit”

لَيْسَ مُحَمَّدٌ قَائِمًا

“Mohammad staat **niet**.”

Allaah zegt:

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١﴾ لَيْسَ لَوْقَعَتِهَا كَاذِبَةٌ ﴿٢﴾

“Wanneer de Dag der Opstanding plaatsvindt. (Dan) kent de gebeurtenis ervan **geen** loochening.” [56:1-2]

En Allaah weet het 't beste.

بَلَىٰ

Dit woord wordt gebruikt om een positief antwoord te geven op een ontkennende vraag. Als iemand vraagt:

أَلَا تُرِيدُ أَنْ تَذْهَبَ مَعَنَا

“Wil je niet met ons mee gaan.”

Als je dan zegt:

نَعَمْ

“Ja.”

Dan bevestig je dat je **niet** mee wilt. Om te zeggen dat je wel mee wilt gaan, moet je zeggen:

بَلَىٰ

“Jawel.”

Allaah zegt:

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ ۗ قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِن ۗ قَالَ
بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي

En toen Ibrâhîm zei: “Mijn Heer, toon mij hoe U de doden doet leven.” Hij (Allah) zei: “Geloof jij dan niet?” Hij zei: “**Jawel**, maar opdat mijn hart tot rust komt.” [2:260]

En Allaah weet het 't beste.

غَيْرُ

Dit woord kan gebruikt worden op twee manieren.

1. Met de betekenis “niet” of “anders”.

وَهُمْ يَصْطَرِحُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا
نَعْمَلُ

En zij zullen daarin schreeuwen: “Onze Heer, haal ons hier uit, dan zullen wij goede werken verrichten, wat wij **niet** plachten te doen.” [35:37]

Opmerking: het woord يَصْطَرِحُونَ komt van de wortel (*djadrh*) صرّح en de *wazn* يَفْتَعِلُ يَفْتَعِلُ. De ت van de وزن is omgezet naar een ط omdat de ص een zware letter is. Er is gezegd dat het dezelfde betekenis heeft als صَرَخَ, namelijk het roepen en schreeuwen in een alarmerend moment of beproeving.

2. Met de betekenis “behalve”.

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ

Niet gelijk zijn de (thuis-)zittenden van de gelovigen, **behalve de gebrekkigen**, aan degenen die strijden op de Weg van Allah met hun eigendommen en hun zielen. [4:95]

En Allaah weet het 't beste.

دُونُ

Dit woord op meerdere manieren gebruikt worden, waaronder:

1. Anderen, anders dan of naast.

Een voorbeeld hiervan is:

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِّنْ دُونِ النَّاسِ
فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

Zeg: "Als het Huis van het Hiernamaals zij Allah alleen maar voor jullie is, met uitzondering van de andere mensen: wenst dan de dood, als jullie waarachtig zijn."

Vaak komt het woord مِنْ hiervoor.

2. Voor (qua tijd), voordat of alvorens

وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَى دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

En Wij zullen hun zeker de bestraffing van het wereldse (leven) doen proeven, vóór de grotere bestraffing, Hopelijk zullen zij terugkeren. [32:21]

Opmerking: het woord أَدْنَى heeft dezelfde radicalen. Hetzelfde geldt voor het woord دُنْيَا (wat vaak vertaald wordt als het wereldse leven). Het wereldse leven wordt دُنْيَا genoemd omdat het dichtbij is en/of dat het laag in aanzien is.

3. Minder, minderwaardig of laag in aanzien

قَالَ أَتَسْتَبَدُّونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَىٰ بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ

Hij zei: "Willen jullie dat wat minderwaardig is, nemen in plaats van het betere" [2:61]

4. Dichterbij

هَذَا دُونِ ذَلِكَ

"Dit is dichterbij dan dat."

5. Voor (plaatselijk)

جَلَسْتُ دُونَهُ

"Ik zat voor hem."

Er is gezegd over de volgende aayah:

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّمَّنْ مِثْلِهِ
وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

En als jullie in twijfel verkeren over wat Wij hebben neergezonden aan Onze dienaar (Moehammad), brengt dan een gelijkwaardige Soerah voort, en roept jullie getuigen buiten Allah op, als jullie waarachtigen zijn. [2:23]

ويحتمل أن يكون { دُونِ } بمعنى أمام حقيقة أو مستعاراً من
معناه الحقيقي الذي يناسبه أعني به أدنى مكان من الشيء

“En het is mogelijk dat het woord دُونُ gebruikt met de betekenis van voor (als in plaats) letterlijk of (figuurlijk) geleend van de letterlijke betekenis wat erbij past. Daarmee bedoel ik de dichtst mogelijke plaats van iets.

Andere mogelijke betekenissen zijn (6) achter (plaatselijk) en (7) [Net] niet volledig.

نَعَم

Het woord نَعَم betekent ja.

وَنَادَى أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا
حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ
أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ

En de bewoners van het Paradijs roepen tot de bewoners van de Hel: “Wij hebben waarlijk aangetroffen wat onze Heer ons heeft beloofd, hebben jullie dan ook werkelijk aangetroffen wat jullie Heer jullie heeft aangezegd?” Zij zullen zeggen: “Ja”. Dan verkondigt een omroeper onder hen dat de vloek van Allah op de onrechtplegers rust. [7:44]

Dit woord komt relatief weinig voor in de Qoeraan. De radicalen ن ع م komen echter vaker voor in de Qoeraan, onder verschillende woorden die hieronder kort staan beschreven.

أَنْعَمَ نِعْمَةً

Een نِعْمَةٌ is een gunst en/of een schenking en أَنْعَمَ is het schenken en/of het begunstigen.

يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي
أَوْفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ

O Kinderen van Israë! Gedenkt **Mijn gunst** die **Ik** jullie **geschonken heb** en houdt jullie aan het verbond met Mij, dan zal Ik Mij houden aan het verbond met jullie. En vreest daarom alleen Mij. [2:40]

أَنْعَامٍ

Met meervoud van نَعَمٍ en is het bezit in het algemeen of vee specifiek, vaak verwijzend naar kamelen, koeien, schapen en geiten.

وَالْأَنْعَامَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنَافِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ

En Hij schiep het vee voor jullie: warmte en nut zijn erin, en jullie eten ervan. [16:5]